یادداشت

در جهت رفع محدودیت‌های اینترنتی گام برداریم

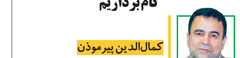

کمال‌الدین پیرموذن
فعال سیاسی

یکی از وظایف قوای سه گانه تأمین مطالبات مردم براساس قانون اساسی است. رئیس‌جمهور برابر اظهارات و وعده‌های انتخاباتی خود باید در زمینه احقاق حقوق ملت گام‌های بلندی بردارد. یکی از خواسته‌های ملت عدم وجود محدودیت برای شبکه‌های اجتماعی است. از این جهت رئیس‌جمهور براساس وعده‌هایی که در این زمینه داده‌اند باید درجهت رفع محدودیت‌ها گام بردارند. امروز شبکه‌های اجتماعی تنها مکانی برای صحبت و رایزنی در ارتباط با مسائل مختلف نیست. بلکه پایه اقتصاد دیجیتال و فرصت‌های شغلی جدید خصوصا برای قشر در معرض آسیب همچون زنان سرپرست خانوار اینترنت و فضای مجازی است. از این جهت محدودیت در این راستا در معنای محدود کردن درآمد طبقات در معرض آسیب است. از این رو هر آن کس دل در گروی توسعه ایران دارد باید به جد از مسئولان کشور بخواهد در جهت برداشتن محدودیت‌های استفاده از فضای مجازی گام بردارد. امروز استفاده از فضای مجازی بدون محدودیت یکی از زوایای زندگی باکیفیت است. از این جهت نباید محدودیتی در استفاده افراد جامعه از این فضا ایجاد شود. امروز بخش قابل توجهی از اقدامات پژوهشی دانشجویان، دانش آموزان و اهل فن و علم در فضای مجازی صورت می‌گیرد. نمایندگانی که در معنای واقعی نماینده ملت هستند باید در کنار دولت محترم در جهت رفع محدودیت‌ها گام بردارند. واقعیت آن است که اگر بررسی کنیم، ریشه بسیاری از مشکلات کشور به تفکر خاصی است که تنها به ایجاد محدودیت می‌نگریست. امام فرمودند: جمهوری اسلامی نه یک کلمه بیشتر و نه یک کلمه کمتر. این درحالی است که برخی بیش از جمهوریت به اسلامیت نظام باور دارند. برخی به مسائل مختلف با دیدگاه خاصی می‌نگرند و بیش از حل مساله به پاک کردن صورت مساله علاقه دارند و همین تفکر موجب شده است بخش قابل توجهی از مطالبات ملت بر روی هم انباشته شود. امیدواریم این اشخاص در نوع نگاه خود تغییر ایجاد کرده و درجهت خواسته‌های ملت گام‌های اساسی بردارند.

خبر

نماینده مجلس:

سازمان برنامه نگاه پوپولیستی ندارد

عضو فراکسیون انقلاب مجلس شورای اسلامی با اشاره به اصرار برخی نمایندگان برای تحمیل تکالیف و درآمدهای غیرمنطقی بودجه‌ای به دولت گفت: سازمان برنامه به دور از نگاه‌های پوپولیستی بودجه نویسی می‌کند. محمدحسن آصفری درباره عملکرد سازمان برنامه و بودجه در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به رغم برخی انتقادها به این سازمان گفت: ردیف‌ها، اعتبارات، ارقام و جداول لایحه بودجه در اختیار سازمان برنامه و بودجه است. نایب‌رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها افزود: درآمدهای بودجه از محل حقوق ورودی یا همان سهم شرکت‌ها، املاک تعمکیلی و مالیات‌ها و فروش نفت و گاز تامین می‌شود و هزینه‌های قطعی و دائمی بودجه مشخص است. آصفری عنوان کرد: وقتی با اضافی بر دوش سازمان برنامه و بودجه قرار می‌دهیم، نباید توقع اجرا شدن آنها را هم داشته باشیم. زیرا سازمان برنامه مکلف است دخل و خرج بودجه را با هم ببیند. نماینده مردم اراک در مجلس تصریح کرد: وقتی برخی از همکاران مجلس در بررسی لایحه بودجه تحمیل می‌کنند که تکالیف اضافی به دوش سازمان برنامه و بودجه گذاشته شود، این توقع در جامعه ایجاد می‌شود که چرا فلان بخش اجرایی و عملیاتی نشده است. آصفری با تاکید بر اینکه باید ارتباط نزدیکی بین مجلس و سازمان برنامه بودجه برای رصد دقیق منابع و مصارف بودجه وجود داشته باشد، گفت: وقتی این ارتباط دقیق و کارشناسی بین مجلس و سازمان برنامه برقرار شود، می‌توان بر اساس آن لایحه بودجه کشور را برای سال آینده با قابلیت اجرایی تنظیم کرد. وی درخصوص عملکرد دولت در اجرای تبصره ۱۸ قانون بودجه گفت: در این تبصره تکالیفی بیش از درآمدهای دولت به وجه مجریه حساب می‌کنیم، طبیعی است که این تکالیف غیرمنطقی و غیرواقعی به اجرا نخواهند رسید. سازمان برنامه به دور از نگاه‌های پوپولیستی بودجه نویسی می‌کند. عضو فراکسیون انقلاب مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه مجلس هم کاناظمی از زمان ریاست بر سازمان برنامه و بودجه، درایت و برنامه‌ریزی را در دستور کار خود قرار داده است، گفت: میر کاظمی تلاش کرده در این مدت عادلانه، با تدبیر و دقیق کارهای محوله در این سازمان را انجام داده و واقعیت‌ها را به ویژه در لایحه بودجه به دور از نگاه‌های پوپولیستی و حزبی پیش ببرد. در آمدهای غیرمنطقی محقق نمی‌شود. آصفری تاکید کرد: البته من برخی از موارد انتقادهایی وجود دارد ولی نارضایتی رخ داده متوجه شخص میر کاظمی یا سازمان برنامه و بودجه نیست. اکثر درآمدهایی که در مجلس به لایحه بودجه اضافه شده، محقق نمی‌شود و مجلس در خصوص این تبصره‌ها از دولت مطالبه می‌کند که چرا در فلان بخش کار اجرایی و عملیاتی نشده است. این نماینده مجلس خاطرنشان کرد: میر کاظمی همیشه مسائل مربوط به بودجه را صادقانه بیان کرده و این صداقت برای وی هزینه داشته است.

حسین راغفر در گفت‌وگو با «آرمان ملی» مطرح کرد:

تبدیل مطالبات صنفی به اعتراضات سیاسی

- ریشه اعتراضات اخیر عدم پاسخگویی مناسب به مطالبات صنفی است
- رشد مهاجرت شکل دیگر اعتراض است
- در ۴ سال گذشته با افزایش بی‌سابقه قیمت ارز در تاریخ اقتصادی کشور مواجه بوده‌ایم
- در ۳ دهه اخیر اعتراضات به شکل‌های مختلف وجود داشته است

آرمان ملی - احسان انصاری: دکتر حسین راغفر، اقتصاددان و استاد دانشگاه الزهراست که در گفت وگو با «آرمان ملی» به مهم ترین دلایل اعتراضات اخیر در کشور پرداخته است. راغفر مهم ترین دلیل اعتراضات اخیر را عدم پاسخگویی به مطالبات صنفی و تبدیل آن به اعتراضات سیاسی می‌داند و معتقد است:« کاهش ارزش پول ملی در سه دهه گذشته به مراتب بیشتر از کاهش ارزش پول ملی در کشورهای جنگ‌زده مانند سوریه، عراق و یمن بوده است. این نشان دهنده مدیریت اشتباهی است که در کشور در راستای افزایش قیمت ارز به وجود آمده و به دنبال آن افزایش هزینه‌های تولید و افزایش نرخ بهره بوده است. این تورم‌ها نیز باعث این شده که دولت‌ها به دنبال راه‌حل برای مواجهه با تورم شوند. این مسیری است که در ۳ دهه گذشته در کشور وجود داشته است. این مسیر برای اقتصاد ایران را به وجود آورده است. یکی از عوامل اصلی این وضعیت اشتباهی است که در کشور در راستای افزایش قیمت ارز به وجود آمده و به دنبال آن افزایش هزینه‌های تولید و افزایش نرخ بهره در کشور به وجود آمده است. این مسیری است که در ۳ دهه گذشته در کشور وجود داشته است. این مسیر مخرب برای اقتصاد کشور هزینه‌های زیاد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به وجود آورده است».

◀ ارزیابی شما از مهم‌ترین دلایل و ریشه‌های اعتراضات اخیر چیست؟ چرا به یک باره جامعه از وضعیت عادی خارج شد و روزهای ملتهبی را سپری کرد؟

ریشه اعتراضات اخیر صنفی است و به دلیل آنکه در زمان مناسب به مطالبات صنفی پاسخ مثبتی از سوی دولت و حاکمیت داده نشده در نتیجه مطالبات صنفی خود را در قالب اعتراضات سیاسی نشان می‌دهند. بنده و بقیه کارشناسان در گذشته یارها نسبت به اتخاذ سیاست‌هایی که می‌تواند زمینه اعتراضات اجتماعی و سیاسی را به وجود بیاورد هشدار داده بودیم. با این وجود دولت و حاکمیت به این هشدارها توجه نکردند. نکته دیگر اینکه مسئول به وجود آمدن شرایط فعلی و ملتهب شدن جامعه برعهده نظام تصمیم گیری است. دولت و مجموعه نهادهایی که برای مدیریت جامعه تصمیم گیری می‌کنند باید در مقابل این وضعیت پاسخگو باشند. هر بخشی باید سهم خود را در به وجود آمدن این شرایط بپذیرد. به صورت طبیعی دشمنان کشور و نظام در چنین شرایطی روی این گونه بحران‌ها سرمایه گذاری و تلاش می‌کنند اهداف خود را پیش ببرند. با این وجود نمی‌توان ریشه‌های بحران کنونی جامعه را تماما به خارج از کشور ارتباط داد و بلکه باید ریشه‌های آن را در اجرای برخی سیاست‌های نادرست داخلی دانست که در گذشته اعمال شده است. یکی از سیاست‌های اشتباهی که در ۳ دهه گذشته مورد توجه دولت‌ها قرار داشته و آسیب‌های زیادی به اقتصاد و فضای کسب و کار ما وارد کرده افزایش قیمت ارز بوده است.

◀ در شرایط کنونی نیز قیمت ارز به دلایل شرایط داخلی کشور نرخ صعودی داشته است. آیا اگر همچنان اعتراضات در کشور ادامه داشته باشد شاهد افزایش قیمت ارز در آینده خواهیم بود؟

اگر به قیمت ارز دقت کنیم متوجه می شویم که در یک سال گذشته قیمت ارز از ۲۷ هزار تومان افزایش پیدا کرده است. این وضعیت نشان می‌دهد که در طول یک سال گذشته قیمت ارز در کشور در حدود ۳۵ درصد افزایش پیدا کرده است. این اتفاق یک نوع مجوز در ساختار اقتصاد امروز ایران به افزایش قیمت بسیاری از کالاها و خدماتی است که توسط دولت و یا نهادهای وابسته به حاکمیت مدیریت می‌شوند. در چهار سال گذشته ما با افزایش بی‌سابقه قیمت ارز در تاریخ اقتصادی خود مواجه بوده‌ایم. نتیجه این اتفاق تضعیف پول ملی و تورم بزرگی است که در کشور به وجود آمده است. همه این مسائل روی معیشت و زندگی مردم تأثیر مستقیم گذاشته است. از سوی دیگر توانایی اقتصاد کشور برای تولید شغل کمتر شده است. در چنین شرایطی وعده‌هایی در انتخابات ریاست جمهوری اخیر مطرح شد که مطالبات مردم را افزایش داد اما در عمل تاکنون قدرت حل مشکلات را از خود نشان نداده است. دولت باید متوجه این نکته باشد که با دادن وعده نمی‌تواند اقتصاد را مدیریت کرد و تقویت اقتصاد داخلی تنها با تقویت ظرفیت‌های تولید داخلی امکان پذیر است. در یک دهه اخیر هر سال به شکلی به نام تولید نام گذاری می‌شود. این در حالی است که هر سال با وضعیت سخت‌تری در وضعیت تولید کشور مواجه هستیم. یکی از دلایل اصلی به وجود آمدن این وضعیت حضور برخی نهادها در اقتصاد کشور است. این نهادها بخش عمده‌ای از اقتصاد کشور را در اختیار دارند و در عین حال نسبت به عملکرد خود در حوزه‌هایی مانند تولید شغل و ایجاد تورم در کشور پاسخگو نیستند.

> **واقعیت این است که مسأله به خوبی روشن است و راه‌حل‌ها نیز روشن است. مسیری که اقتصاد کشور در ۳ دهه گذشته طی کرده باید تغییر کند و مسیر دیگری مورد توجه قرار بگیرد که در آن دولت و مجموعه حاکمیت باید عزم خود را برای تقویت پول ملی و رشد تولید و به خصوص تولید صنعتی مبذول دارند**

◀ وجود این نهادها در اقتصاد کشور چه تأثیری بر روند کلی تصمیم سازی و تصمیم گیری ایجاد کرده است؟

این نهادها انحصارها و شبه‌انحصارهایی را در کشور شکل داده‌اند که به سهولت از پرداخت مالیات معاف می‌شوند یا به انحای مختلف از پرداخت مالیات خودداری می‌کنند. این عامل باعث شده که نهادهای تأثیر گذار در اقتصاد مانند بانک‌های خصوصی به شکل قابل توجهی تحت کنترل این نهادها قرار داشته باشند. بانک مرکزی نیز در سه دهه گذشته بیشتر عامل و کارگزار این نوع بانک‌ها بوده است. بانک‌های دولتی نیز با چنین وضعیتی مواجه هستند. این وضعیت باعث افزایش هزینه زندگی مردم، فرار سرمایه گذاری بخش خصوصی و ناکارآمدی در اقتصاد کشور شده است. برخی از این نهادها امتیازهای دیگری نیز برای خود به وجود آورده‌اند. در شرایط کنونی واحدهایی که برای خودرهاها معاینه فنی صادر می‌کنند در اختیار برخی افراد قرار گرفته است. این موضوع باعث شده که سالانه ده‌ها میلیون ساعت وقت مردم در صف گرفتن معاینه فنی هدر برود. این در حالی است که در کشورهای توسعه یافته امکانات در اختیار واحدهای کوچک‌تر قرار گرفته و هنگامی که افراد برای تعویض روغن و یا کارهای روزمره خودرو خود به این واحدها مراجعه می‌کنند در همان‌جا معاینه فنی نیز انجام می‌دهند. از این موارد در اقتصاد کشور زیاد است که هزینه‌های زیادی به اقتصاد کشور وارد می‌کند. این موارد فرصت‌های انحصاری در جامعه به وجود آورده که فساد را در اقتصاد نهادینه کرده است. نکته دیگر اینکه ما در ۳ دهه گذشته به شکل‌های مختلف شاهد اعتراضات بوده‌ایم و اعتراضات تنها به شرایط کنونی خلاصه نشده است.

◀ اعتراضات اخیر چه تفاوت‌هایی با اعتراضات گذشته داشته و چرا این روند ادامه پیدا کرده است؟

از سال ۱۳۷۲ اعتراضات شکل گرفت و تاکنون به شکل‌های مختلف ادامه پیدا کرده است. در همه این اعتراضات تصمیم گیران جامعه تلاش کردند دلیل به وجود آمدن اعتراضات را به عوامل بیرونی نسبت بدهند اما اعتراضات منشأ درونی نیز داشته است. نکته دیگر اینکه در طول این سال‌ها شکل‌های اعتراضی تنها به حضور در خیابان‌ها نبوده و به شکل‌های دیگر نیز بروز و ظهور کرده است. رشد اعتیاد، جرم و جنایت، افزایش خودکشی، رشد مهاجرت، رشد طلاق و رشد آسیب‌های اجتماعی همه نشانه‌های موفق نبودن سیاست‌های اقتصادی بوده است و تجلی شکل‌های مختلف اعتراض بوده‌اند. هنگامی که فضای اعتراض رسمی و قانونی در کشور فراهم نیست نارضایتی‌های انباشته شده شکل اعتراضات خیابان به خود می‌گیرد. شکل‌های دیگر اعتراض نیز مانند افزایش مهاجرت، افزایش جرم و جنایت و خودکشی در جامعه وجود دارد که همه به افزایش نارضایتی‌های درونی در جامعه بازمی‌گردد. نکته مهم این است که چنانچه نظام تصمیم گیر با عقلانیتی که در پیش می‌گیرد خود را از سیاست‌های آسیب زا نجات ندهد ابعاد اعتراضاتی که در آینده شکل خواهد گرفت گسترده‌تر خواهد شد. باید ریشه‌های سیاست‌های آسیب‌زا شناسایی شوند و به شکل صحیحی به آنها پاسخ داده شود.

◀ نشانه‌هایی مبنی بر افزایش عقلانیت در نظام تصمیم گیر مشاهده می‌شود؟

من تاکنون چنین اراده‌ای را ندیده‌ام. این یک واقعیت غیرقابل انکار است که همواره مسئولیت افزایش قیمت ارز با دولت‌ها بوده است. کاهش ارزش پول ملی در سه دهه گذشته به مراتب بیشتر از کاهش ارزش پول ملی در کشورهای جنگ زده مانند سوریه، عراق و یمن بوده است. این نشان دهنده مدیریت اشتباهی است که در کشور در راستای افزایش قیمت ارز به وجود آمده و به دنبال آن افزایش هزینه‌های تولید و افزایش تورم بوده است. این تورم‌ها نیز باعث این شده که دولت‌ها به دنبال راه حل برای مواجهه با تورم شوند. این مسیری است که در سه دهه گذشته در کشور وجود داشته است. این مسیر برای اقتصاد کشور هزینه‌های زیاد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به وجود آورده است. یکی از تجلی‌های این وضعیت فرار سرمایه‌های بخش خصوصی از کشور است. در چنین شرایطی آنچه به نام بخش خصوصی در کشور باقی مانده یا در حالت احتضار است و یا درگیر اقتصاد پرفشار سفته‌بازی و سوداگری شده که به بدتر شدن وضعیت اقتصادی کشور منجر شده است. واقعیت این است که مسأله به خوبی روشن است و راه حل‌ها نیز روشن است. مسیری که اقتصاد کشور در ۳ دهه گذشته طی کرده باید تغییر کند و مسیر دیگری مورد توجه قرار بگیرد که در آن دولت و مجموعه حاکمیت باید عزم خود را برای تقویت پول ملی و رشد تولید و به خصوص تولید صنعتی مبذول دارند. در این زمینه راه حل‌های مناسب نیز وجود دارد و می‌توان از این راه‌حل‌ها برای عبور از بحران کنونی جامعه استفاده کرد. نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که باید عزم سیاسی برای این تغییر نظام وجود داشته باشد.

> **در چهار سال گذشته ما با افزایش بی‌سابقه قیمت ارز در تاریخ اقتصادی خود مواجه بوده‌ایم. نتیجه این اتفاق تضعیف پول ملی و تورم بزرگی است که در کشور به وجود آمده است**

> **ریشه اعتراضات اخیر صنفی است و به دلیل آنکه در زمان مناسب به مطالبات صنفی پاسخ مثبتی از سوی دولت و حاکمیت داده نشده در نتیجه مطالبات صنفی خود را در قالب اعتراضات سیاسی نشان می‌دهند**

نگـــره

روسیه؛ ابرهای تیره در آسمان تهران و ریاض را کنار می‌زند؟

عراق همچنان به دنبال میانجی‌گری

پنجمین دوره مذاکرات نمایندگان عالی ایران و عربستان پنج‌شنبه ۱۱ اردیبهشت ماه در بغداد پایتخت عراق برگزار شد. این گفت‌وگو پس از وقفه ۷ ماهه از آخرین دور رایزنی‌ها در شهریور ۱۴۰۰ برگزار شد. در آن زمان بود که مقامات عراقی به عنوان میزبان و میانجی‌گر این مذاکرات از رسیدن به یک تفاهم‌نامه ۱۰ ماده‌ای میان دوطرف خبر دادند که مدیریت فضای رسانه‌ای یکی از محورهای این تفاهم‌نامه بود. اما با گذشت چند ماه خبر رسید که مذاکرات فعلا در سطح دیپلماتیک برگزار نمی‌شود و در همان سطح امنیتی باقی می‌ماند. خبری که نشان می‌داد برخی از اختلافات اساسی همچنان باقی است. پس از آنکه در شهریور ماه تا رامی‌های داخلی در ایران آغاز شد برخی از رسانه‌های وابسته به سعودی، با دخالت و جنجال آفرینی موجب تشدید این تا رامی‌ها شده و مقامات جمهوری اسلامی ایران را مکدر کردند. مقامات کشورمان از دخالت سعودی‌ها در امور داخلی ایران گلامنه بودن و ابرهای تیره به تدریج در آسمان آبی روابط طرفین ظاهر شد. اینطور بود که در بیانیه مشترک وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پیرامون «مداخلات رژیم آمریکا در اغتشاشات اخیر کشور» صراحتا بر دخالت آمریکا، انگلیس، رژیم اسرائیل و عربستان سعودی در تا رامی‌های ایران تأکید شد، البته در این میان مقامات عربستانی این اتهامات را نپذیرفتند به نحوی که فیصل بن فرحان، وزیر خارجه عربستان در تاریخ ۲۸ مهر ماه در گفت‌وگو با شبکه العربیه در پاسخ به پرسشی درباره اعتراضات اخیر در ایران گفت: «سیاست ثابت ما عدم دخالت در امور داخلی دیگر کشورها است و نمی‌خواهد در این خصوص اظهارنظر کند.»

◀ خبری از ادامه مذاکرات نیست

در این شرایط به نظر می‌رسد که فعلا خبری از ادامه گفت‌وگوهایی که ۵ دور آن میان مقامات دو کشور برگزار شده نیست. مقامات عربستانی می‌گویند که فعالیت های شبکه ایران اینترنشنال به آنها ربطی ندارد. سعدا... زارعی، کارشناس مسائل خاورمیانه در این باره می‌گوید: «هشدار سرلشکر سلامی موضع نظام است که در داخل مجموعه نظام تنظیم شده است. سعودی‌ها باید پیام را گرفته باشند. اگر پیام را نگیرند و جدی تلقی نکنند، حتما ضرر خواهند کرد.»

◀ یک بام و دو هوای مقامات عربستان

مقامات عربستان حالا سیاست یک بام و دو هوا را در پیش گرفته و به قولی با دست مذاکرات را پس می‌زنند و با پیش می‌کشند. فیصل بن فرحان، وزیر خارجه عربستان در این باره گفته: «این رایزنی‌ها هنوز به نتیجه ملموسی نرسیده و در انتظار دور ششم مذاکرات هستیم. با این حال بسیاری از گزینه‌ها میان دو طرف وجود دارد که موجب تردید مقامات سعودی برای ادامه گفت‌وگوها می‌شود.» جنگ اوکراین، عدم احیای برجام، نامشخص بودن وضعیت بحران یمن و همچنین چالش‌هایی که در داخل کشور ایجاد شده از جمله موانعی هستند بر سر راه گفت‌وگوهای تهران و ریاض قرار دارد.

◀ شایعه‌سازی به سبک آمریکایی

مقامات آمریکایی نیز تلاش می‌کنند تا از شرایط موجود استفاده کرده و شریک نفتی خود را درست در وضعیتی که روسیه بازار انرژی را برهم ریخته است حفظ کنند. روزنامه وال‌استریت‌ژورنال در مطلبی مدعی شد که ریاض و واشنگتن به دلیل دریافت اطلاعاتی مبنی بر اینکه ایران ممکن است در آینده نزدیک برای حمله به عربستان سعودی و عراق آماده شود، در وضعیت هشدار قرار گرفتند. این روزنامه همچنین در گزارشی ادعا کرد که ایران ممکن است به زودی به اهدافی در عربستان سعودی و شهر اربیل عراق حمله کند.

◀ عراقی‌ها همچنان مصمم به میانجی‌گری

حالا برخی از مقامات دولت جدید عراق تأکید دارند که بغداد به وساطت خود میان ایران و عربستان ادامه خواهد داد. عامر الفایز، رئیس کمیته روابط خارجی در پارلمان عراق در گفت‌وگو با العربی الجدید تأکید کرد که ماموریت وساطت بین تهران و ریاض از طریق دولت السودانی ادامه خواهد داشت زیرا روابط خوب میان ایران و عربستان به سود عراق است.

◀ پیشنهاد جدید از سوی روس‌ها آمد

روس‌ها نیز پیشنهاداتی را برای رفع کدورت‌ها میان دوطرف مطرح کرده‌اند. اخیراً میخائیل بوگدانف، معاون وزیر امور خارجه روسیه در این باره گفت: مسکو در صورت نیاز تهران و ریاض، آماده میانجی‌گری برای کاهش تنش‌هاست. ما با دوستان سعودی و ایرانی‌مان در تماسیم. ما از حل‌وفصل تمامی اختلافات و سوءتفاهم‌ها پای میز مذاکره و در چارچوب گفتمانی سازنده حمایت می‌کنیم. وزیر امور خارجه روسیه نیز به ادعاهای مطرح شده درباره احتمال تهدید و حمله ایران به مواضعی در عربستان و عراق، واکنش نشان داده و آن را یک کارزار رسانه‌ای «زیان‌بار» تلقی کرد. همزمان با مطرح کردن این طرح «عبدالرحمن الجمعه» نماینده دائم عربستان سعودی در سازمان ملل نیز در این باره گفت دست عربستان به سوی تهران دراز است نه توافق دست پیدا کنند. وی تأکید کرده است که باید با هم همزیستی کنیم؛ بنابراین سفارتخانه‌های دو کشور باید فعال باشند تا مشکل از طریق بهتری حل شود.

◀ سیاست دولت سیزدهم در مقابل عربستان

به نظر می‌رسد که ایران از تلاش مقامات عراقی و روسی استقبال می‌کند. یکی از دلایل این امر تحقق سیاست حسن همجواری با همسایگان است که در اصول سیاست خارجی دولت سیزدهم به آن اشاره شده است. کارشناسان تأکید دارند اینچه باید در ادامه گفت‌وگوهای دو طرف بر آن تأکید شود ضرورت ثبات و صلح در منطقه با مشارکت دسته‌جمعی همه کشورهای منطقه و بدون دخالت خارجی است. در این میان اگرچه ایران سیاست صبر و انتظار در برابر تصمیم‌گیری عربستان دنبال می‌کند، اما با توجه به مشارکت و روابط استراتژیک ایران وروسیه می‌توان انتظار داشت که مشکلی نداشته باشد تا با عربستان برای رشد توسعه منطقه همکاری کند.

احمد مازنی در گفت‌وگو با «آرمان ملی» از گره‌گشایی اجرای قانون اساسی گفت:

استقبال از طرح مسائل اصلاحی و گفت‌وگو

- قانون اساسی اجرا شود نقش مردم به درستی تعریف می‌شود
- مطالبات مردم با گفت‌وگو تامین شود به راه دیگری نمی‌روند
- بن‌بستی در کشور وجود ندارد

آرمان ملی- حمید شجاعی: تحولات دو ماه اخیر و بروز برخی نارضایتی‌ها در جامعه باعث شد تا بسیاری از مقامات، چهره‌های سیاسی، کارشناسان و صاحب‌نظران بر لزوم گفت‌وگو و مفاهمه در جامعه برای رفع ابهامات، حل برخی مسائل مورد اختلاف و مطالبات بر زمین مانده مردم تاکید داشته باشند. جایی که از رئیس قوه قضائیه گرفته تا رئیس مجلس و بسیاری از چهره‌های سیاسی از رویکرد اصلاحی استقبال کرده و رویکردهای تازه‌ای مطرح می‌کنند. این در حالی است که برخی معتقدند در شرایط امروزی جامعه شاید گفت‌وگو و مطالبه‌گری کارکرد خود را از دست داده باشد، اما کسر قابل توجهی معتقدند که اگر مطالبات جامعه در حوزه‌های مختلف از جمله دغدغه‌های اقتصادی و معیشتی و برخی مسائل اجتماعی بر مبنای اقناع و گفت‌وگو محوری پیش رفته و مرتفع شود بسیار راحت‌تر می‌توان به تعامل میان دولت و ملت رسید. حال باید دید که این روند چه زمانی و چگونه به انجام خواهد رسید. در این راستا برای بررسی تحولات اخیر جامعه، لزوم بازگشت به قانون اساسی و استفاده از اصول مترقی آن و ایجاد بستر مفاهمه و گفت‌وگو در جامعه «آرمان ملی» با حجت‌الاسلام احمد مازنی، رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس دهم و فعال سیاسی اصلاح‌طلب به گفت‌وگو پرداخته است که می‌خوانید.

◀ طی چند وقت اخیر بسیار از لزوم گفت‌وگو و مفاهمه برای حل مشکلات در جامعه سخن گفته شده است؛ تحلیل شما از این مسأله چیست و اساسا امروز بستر و فضا برای این امر مهم فراهم است؟

من معتقدم که باید از کاهش تضاد در جامعه استفاده کرد، چون هرچه تضادها تشدید شود جامعه به سمت خشونت می‌رود و خشونت هم گفت‌وگو را سخت‌تر می‌کند. هر اتفاقی بخواهد بیفتد باید در نهایت با گفت‌وگو، تفاهم و مذاکره به جمع بندی برسد. ما سرنوشت جنگ تحمیلی و خاطره ۸ سال جنگی که بر ما تحمیل شد را فراموش نکردیم. پس از هسال صدام که متجاوز بود با قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت مواجه شد و ایران هم این قطعنامه را پذیرفت و صدام که بی‌نیاز به اجرا کرده بود همان بیانیه را دوباره پذیرفت و آن بیانیه مبنای مذاکره قرار گرفت. بنابراین وقتی که پایان جنگ و نزاع، گفت‌وگو و مذاکره است چرا آدم عاقل از ابتدا مشکلش را حل نکند. بنابراین به رغم اصرار افراطیون در داخل و خارج بر تداوم خشونت و تنش و اینکه راهی برای گفت‌وگو وجود ندارد من معتقدم که باید از طرح مسائل اصلاحی و گفت‌وگو استقبال کرد و در عین حال این واقعیت را پذیرفت که کسانی که در موضع قدرت هستند به واقع به این گفت‌وگوها برای برون رفت از این شرایط باور داشته باشند تا شاهد نتایج موثری از این گفت‌وگوها باشیم. البته امروز شاهدیم که برخی در خصوص این مساله نظرات مختلفی بیان می‌کنند و هر کسی خود ملت پنداری می‌کند و می‌گوید ملت قائل موضوع را نمی‌پذیرد یا نمی‌پذیرد. اما فطرت انسانی و سرشار از حق طلب بشری و ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری مردم ایران ثابت کرده که این ملت همیشه به انعطاف، همدلی و هم افزایشی بیشتر جواب می‌دهد. البته مفهوم اینکه مردم ایران اهل گفت‌وگو، فرهنگ و تعامل هستند این نیست که از حق خود می‌گذرند. مردم برای دفاع از حق خود انقلاب کردند، هشت سال جنگ را مدیریت کردند و هزاران شهید دادند؛ اما در عین حال هرجا که اهل صادقانه احساس کنند که مسئولان و صاحب‌نظران در پی احقاق حق مردم و خدمت هستند صبوری و تحمل کرده و پذیرفتند. بنابراین من فکر می‌کنم که اگر به دوقطبی‌ها دامن نزنیم و نیازهای واقعی مردم را مطرح کنیم، مطالبات را فراتر از آنچه که هست دامن نزنیم و حقوق حداقلی مردم را در نظر بگیریم مردم مشکلی نخواهند داشت. اگر این حقوق با گفت‌وگو تامین شود طبیعی است که نیازی به حرکات و رفتارهای دیگر نخواهد بود. بنابراین به نظر من گروه‌ها، احزاب و صاحب‌نظران باید تلاش کنند روزنه‌های امیدی که دیده می‌شود باز شده و تبدیل به پنجره و راهی شود برای اینکه جامعه به سمت گفت‌وگو و تفاهم پیش برود.

> **دشمن که دشمنی می‌کند و ما از رسانه‌ها و کشورهای بیگانه انتظار نداریم که در جهت منافع ملت ایران حرکت کنند، اما از دولت و مجلس توقع داریم که ببینند چرا اعتراضات مردم به این شکل فراگیر شده است؟**

◀ دولت‌های مختلف همواره مساله مطالبات مردمی را مطرح و از حل آن خبر داده‌اند؛ اما آنچه مشخص بوده و هست هیچ یک از دولت‌ها اساسا وعده‌های خود را نیز به‌طور کامل عملی نکرده؛ به لحاظ آسیب‌شناسی این مساله را چگونه تحلیل می‌کنید؟

اینکه دولت‌ها شعارهایی را مطرح کردند و نتوانستند محقق کنند بخشی غیراوقعی است. برای اینکه تا پایان جنگ تحمیلی دولت‌هایی را داشتیم که اولویت لوشان جنگ بود و جنگ را مدیریت کرده و پیش بردند. بعد از جنگ دولت سازندگی تشکیل شد که خرابی‌های جنگ را بازسازی کرد و در جهت رشد و توسعه کشور گام‌های بلندی برداشت. پس از آن دولت آقای خاتمی روی کار آمد که به نظر من به عملکردی در حوزه‌های سیاست داخلی، خارجی، فرهنگ، اقتصاد، مسائل اجتماعی و دفاعی به گواه شاخص‌ها یکی از دولت‌های موفق بود. البته در دولت‌های بعدی به برخی وعده‌ها مثل خروج ایران از ذیل فصل هفت منشور ملل متحد عمل شد و قطعنامه شورای امنیت که علیه ایران صادر شده بود به قطعنامه‌ای به نفع ایران تبدیل شد. البته اینجا درصد بالایی آمریکایی‌ها مقصرند که با انتخاب ترامپ از بسیاری از پیمان‌های بین‌المللی خارج شدند و این مسأله موجب گردید که دولت ایران در این مساله با ناکامی مواجه گردد. حال در مورد دولت آقای رئیسی نیز می‌توان در همین مدت کوتاه قضاوتی کرد؛ اما معتقدم که باز هم باید به این دولت فرصت داد. هر چند که عملا به نظر می‌آید که دولت به وعده‌های خود عمل نکرده است. ولی بخشی از قضیه برمی‌گردد به این مساله مربوط می‌شود که همه دولت‌ها که با شوق وافر وارد کار می‌شوند، اما در حین عمل هر چه جلوتر می‌روند یکسری ناهماهنگی‌هایی را می‌بینند که احساس می‌کنند نمی‌توانند به اهدافشان دست پیدا کنند. این نیازمند به اصلاح روش‌هاست.

◀ حضرت امام(ره) همواره در بیاناتشان به نقش و تاثیر مردم در پیشبرد مسائل جامعه و تعامل با حاکمیت اشاره داشته‌اند؛ از دیدگاه شما اینکه بخواهیم نوعی بازگشت به مردم داشته باشیم و مردم را در امورات مختلف دخالت دهیم مستلزم چه مسائلی است؟

من معتقدم شروع هر تحولی که بخواهد اتفاق بیفتد شروعش باید از همین قانون اساسی موجود باشد. حتی اگر قرار باشد که قانون اساسی موجود تغییر کند اصل ۱۷۷ را که ارباب بازنگری باز گذاشته است، اما با اجرای اصول مختلف قانون اساسی به نظر من نقش مردم به درستی تعریف می‌شود، چراکه مردم در اداره کشور صاحب حق اصلی هستند. از خبرگان منتخب ملت تا رئیس جمهور، نمایندگان و اعضای شورای شهر مستقیم یا غیرمستقیم از سوی مردم انتخاب می‌شوند. منتها من فکر می‌کنم که باصل مرتبط با حقوق مردم در قانون اساسی سلیقه‌ای برخورد می‌شود و نتیجه این می‌شود که در انتخابات مجلس یازدهم در اسفند ۹۸ با مشارکت پایین مواجه بودیم و در انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم در خرداد ۱۴۰۰ نیز با کاهش مشارکت مواجه بودیم و این مساله حاکی از این است که در اجرای قانون اساسی سلیقه‌ای رفتار کردیم. اگر مر قانون اساسی ملاک عمل باشد حقوق مردم رعایت می‌شود و این خود مردم خواهند بود که انتخاب می‌کنند.

◀ امروز به بسیاری معتقدند که راه حل بسیاری از مشکلات در بازگشت و اجرای اصول مترقی قانون اساسی مثل اصل ۵۹ یعنی همه پرسی در مسائل مهم است؛ اما برخی چندان این مساله را برنمی‌تابند؛ اساسا این لزوم بازگشت به قانون اساسی را چطور می‌بینید؟

من فکر می‌کنم که باید بازگشت به قانون اساسی را به عنوان یک اصل اساسی قرار دهیم. در قانون اساسی ما ۳ مورد است که از تغییر و اصلاح استثنا شده است. نخست؛ اسلامیت نظام است؛ دوم نقش آرای مردم در کشور با همان جمهوریت نظام و دیگری نیز تمامیت ارضی ایران است. کسانی که کتاب‌های صاحب‌نظران را خوانده‌اند می‌